

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 139 din 2 martie 2010

HOTĂRÂREA
din 3 februarie 2009, definitivă la 3 mai 2009
(reparație echitabilă),
în Cauza Ilutiu împotriva României
(Cererea nr. 18.898/02)

În Cauza Ilutiu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: Josep Casadevall, președinte, Elisabet Fura-Sandström, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Ineta Ziemeles, judecători, și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 13 ianuarie 2009,

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 18.898/02) îndreptată împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, doamna Monica Ilutiu (*reclamanta*), a sesizat Curtea la data de 3 aprilie 2002, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*). Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

2. Prin Hotărârea din data de 6 decembrie 2007 (hotărârea asupra fondului cauzei), Curtea a statuat că a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, din cauza nerespectării dreptului de proprietate al reclamantei asupra bunului său, combinată cu lipsa totală de despăgubire timp de aproape 9 ani.

3. Deoarece problema aplicării art. 41 din Convenție nu se afla în stare de judecată, Curtea a rezervat această procedură și a invitat Guvernul și reclamanta să îi transmită în scris, în cel mult 6 luni, observațiile lor cu privire la această chestiune și, în special, să îi aducă la cunoștință orice acord la care vor fi ajuns (ibidem, § 31 și pct. 5, b din dispozitivul hotărârii asupra fondului cauzei).

4. Atât reclamanta, cât și Guvernul au depus observații.

ÎN DREPT

5. Conform art. 41 din Convenție:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă. ”

A. Prejudiciu

1. Argumentele părților

a)Punctul de vedere al reclamantei

6. Cu titlu principal, reclamanta solicită restituirea apartamentului nr. 2 din casa situată în Str. Memorandumului nr. 26, în Cluj-Napoca, a cărui proprietară a fost recunoscută prin sentința definitivă din 11 februarie 1998. În subsidiar, ea solicită acordarea unei sume reprezentând valoarea actuală a acestuia. Inițial, ea a furnizat în acest sens un raport de expertiză tehnică imobiliară, realizat în anul 2004, la cererea instanțelor interne, cu ocazia contestației sale administrative formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Conform acestei expertize, valoarea bunului se ridică la 34.570 euro (EUR).

7. Ulterior, în anul 2006, reclamanta a depus la dosar un raport de expertiză, conform căruia valoarea de piață a apartamentului nr. 2, actualizată, se situa între 83.000 și 85.000 EUR. Pe de altă parte, pentru lipsa de folosință, aceasta a solicitat 700 EUR pentru fiecare lună, începând cu data de 11 februarie 1998 și până la despăgubirea efectivă pentru pierderea bunului său.

8. În final, în observațiile sale din 5 septembrie 2008, reclamanta a evaluat bunul său între 95.000 și 100.000 EUR. În opinia sa, prețurile imobilelor din orașul Cluj-Napoca au cunoscut o majorare importantă din anul 2006, data ultimului raport de expertiză. În sprijinul afirmațiilor sale, reclamanta a depus la dosar copii ale unor anunțuri imobiliare dintr-un ziar local.

9. Pentru prejudiciul moral, reclamanta solicită suma de 20.000 EUR rezultând din frustrarea provocată de imposibilitatea de a-și recupera dreptul de proprietate asupra bunului său, în urma numeroaselor proceduri pe care le-a inițiat.

b)Punctul de vedere al Guvernului

10. Guvernul prezintă evaluarea unui expert ce datează din luna august 2006, conform căreia valoarea apartamentului în cauză ar fi de 27.824 EUR. Sprijinindu-se pe jurisprudența în materie, Guvernul observă că, în cauză, Curtea nu poate specula asupra valorii chiriilor neîncasate și că acest prejudiciu ar putea fi eventual luat în considerare în momentul stabilirii prejudiciului moral.

11. În final, Guvernul afirmă că reclamantei i s-ar putea acorda o despăgubire pentru pierderea bunului său, pe calea Legii nr. 10/2001, modificată și completată prin Legea nr. 247/2005, și că dosarul ce conține cererea de despăgubire a reclamantei nu se afla încă în etapa soluționării.

12. În observațiile sale transmise la data de 6 noiembrie 2008, Guvernul reamintește că valoarea bunului în litigiu a fost stabilită în mod definitiv de instanțele interne, prin sentința definitivă din 27 februarie 2004 a Tribunalului Cluj.

13. În ceea ce privește prejudiciul moral, Guvernul consideră că nu a fost dovedită nicio legătură de cauzalitate între pretinsa încălcare și prejudiciul moral suferit și că, în plus, suma solicitată de reclamantă este excesivă. El mai consideră că o eventuală hotărâre de condamnare din partea Curții ar putea constitui, în sine, o reparație suficientă a prejudiciului moral.

2. Aprecierea Curții

14. Curtea reamintește că a constatat încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție din cauza vânzării de către stat a bunului reclamantei către terți, combinată cu lipsa unei despăgubiri efective timp de aproape 9 ani.

15. Ea reamintește că o hotărâre ce constată o încălcare atrage pentru statul pârât obligația juridică, cu privire la Convenție, de a pune capăt încălcării și de a-i înlătura consecințele. Dacă dreptul intern nu permite decât înlăturarea parțială a consecințelor acestei încălcări, art. 41 din Convenție îi conferă Curții puterea de a acorda o reparație pății lezate prin actul sau omisiunea în raport de care a fost constatată o încălcare a Convenției.

16. Printre elementele luate în considerare de către Curte atunci când statuează în materie se numără prejudiciul material, adică pierderile efectiv suferite ca o consecință directă a încălcării pretinse, și prejudiciul moral, adică reparația stării de anxietate, a neplăcerilor și incertitudinilor ce rezultă din această încălcare, precum și a altor prejudicii nepatrimoniale (vezi, printre altele, *Ernestina Zullo împotriva Italiei*, nr. 64.897/01, § 25, 10 noiembrie 2004).

17. În circumstanțele cauzei, Curtea apreciază că restituirea apartamentului nr. 2 din casa situată în Str. Memorandumului nr. 26, în Cluj-Napoca, astfel cum este dispusă prin sentința definitivă pronunțată la data de 11 februarie 1998 de către Judecătoria Cluj-Napoca, ar repune reclamanta, pe cât posibil, într-o situație echivalentă cu cea în care s-ar fi aflat dacă cerințele art. 1 din Protocolul nr. 1 nu ar fi fost încălcate. Dacă statul pârât nu procedează la această restituire în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, Curtea hotărăște că statul va trebui să îi plătească reclamantei, cu titlu de daune materiale, o sumă care să corespundă valorii actuale a apartamentului.

18. În ceea ce privește hotărârea internă definitivă prin care s-a dispus ca autoritățile interne să plătească în favoarea reclamantei o despăgubire pentru pierderea bunului său (vezi § 30 din hotărârea asupra fondului cauzei), Curtea observă că situația rămâne neschimbată de la data hotărârii pe fond, nefiind plătită nicio despăgubire cu acest titlu.

19. Ținând cont de informațiile de care dispune cu privire la prețurile de pe piața imobiliară locală și de elementele furnizate de părți, Curtea estimează că valoarea de piață actuală a bunului este de 50.000 EUR.

20. În ceea ce privește suma solicitată pentru lipsa de folosință a bunului, Curtea reamintește că nu poate specula cu privire la posibilitatea și profitul unei închirieri a bunului în discuție [*Buzatu împotriva României* (reparație echitabilă), nr. 34.642/97, § 18, 27 ianuarie 2005] și că a dispus, ca reparație în baza art. 41 din Convenție, restituirea apartamentului menționat mai sus. Prin urmare, Curtea apreciază că nu este necesar să aloce nicio sumă cu acest titlu, însă consideră totuși potrivit să țină cont de lipsirea de proprietate suferită de reclamantă în momentul stabilirii reparației pentru prejudiciul moral.

21. Pe de altă parte, Curtea consideră că evenimentele în cauză au provocat reclamantei o stare de incertitudine și anumite suferințe ce nu pot fi compensate prin constatarea încălcării. Curtea apreciază că suma de 3.000 EUR reprezintă o reparație echitabilă a prejudiciului moral suferit de reclamantă.

B. Dobânzi moratorii

22. Curtea consideră potrivit ca rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. hotărăște:

a)că statul pârât trebuie să îi restituie reclamantei apartamentul nr. 2 din casa situată în Str. Memorandumului nr. 26, în Cluj-Napoca, în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, conform art. 44 § 2 din Convenție;

b)că, în lipsa acestei restituirii, statul pârât trebuie să îi plătească reclamantei, în același termen de 3 luni, suma de 50.000 EUR (cincizeci mii euro), plus orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul material;

c)ca, în orice caz, statul pârât să îi plătească reclamantei suma de 3.000 EUR (trei mii euro) plus orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral;

d)ca sumele menționate la lit. b) și c) să fie convertite în moneda statului pârât la cursul de schimb valabil la data plății;

e)ca, începând de la expirarea termenului menționat mai sus și până la efectuarea plății, aceste sume să se majoreze cu o dobândă simplă având o rată egală cu cea a facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene valabilă în această perioadă, majorată cu 3 puncte procentuale;

2. respinge cererea de reparație echitabilă în rest.

Întocmită în limba franceză, ulterior comunicată în scris la data de 3 februarie 2009, în conformitate cu art. 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,
președinte

Santiago Quesada,
grefer